

МЕТОДОЛОГІЧНІ ПРОБЛЕМИ ВПРОВАДЖЕННЯ ЦИФРОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ ТА ІННОВАЦІЙНИХ МЕТОДИК НАВЧАННЯ

УДК 378.147:004.8:81'243:355.233
DOI: 10.31652/2412-1142-2025-77-9-17

Беньковська Наталя Борисівна

кандидат педагогічних наук, доцент, завідувач кафедри мовної підготовки,
Інститут Військово-Морських Сил Національного університету «Одеська морська академія»,
м. Одеса, Україна
ORCID ID: 0000-0001-5857-6991
benkovskanb@gmail.com

ВИКОРИСТАННЯ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ ЯК ЗАСОБУ РОЗВИТКУ ІНШОМОВНИХ КОМУНІКАТИВНИХ НАВИЧОК У МАЙБУТНІХ ОФІЦЕРІВ

Анотація. У статті досліджується потенціал використання штучного інтелекту (ШІ) як інноваційного інструменту розвитку іншомовних комунікативних навичок у майбутніх офіцерів, які проходять підготовку у вищих військових навчальних закладах. Актуальність теми зумовлена необхідністю підвищення рівня володіння іноземною мовою у військових фахівців, що забезпечує ефективну міжкультурну взаємодію, оперативний обмін інформацією у багатонаціональних операціях, роботу з документацією та комунікацію у складі міжнародних штабів. У контексті сучасних викликів, пов'язаних із глобалізацією, цифровізацією та інтеграцією Збройних Сил України до системи колективної безпеки НАТО, зростає потреба у впровадженні інноваційних методів навчання, які поєднують педагогічні технології та можливості цифрових інструментів. У роботі застосовано комплекс методів: аналіз і синтез наукових джерел, порівняльний аналіз досвіду використання ШІ в освітньому процесі, педагогічне спостереження, узагальнення результатів експериментального впровадження цифрових сервісів у процес навчання іноземної мови.

Визначено, що сучасні інструменти штучного інтелекту (мовні моделі, чат-боти, автоматизовані перекладачі, генератори навчальних матеріалів, платформи адаптивного навчання) забезпечують низку переваг: персоналізацію освітнього процесу; оперативний зворотний зв'язок; моделювання автентичних комунікативних ситуацій; інтерактивну підтримку навичок говоріння, письма, аудіювання та читання; розширення доступу до мультимедійних навчальних ресурсів.

Результати дослідження засвідчили, що застосування ШІ підвищує ефективність навчання за рахунок індивідуалізації завдань, автоматичного виявлення помилок, підбору навчальних матеріалів відповідно до рівня підготовки та професійних потреб курсантів. Запропонована автором методична модель передбачає поєднання традиційних педагогічних методів із використанням інтерактивних інструментів ШІ, що дозволяє не лише вдосконалювати мовні навички, але й розвивати критичне мислення, інформаційну грамотність та здатність до самонавчання.

Практична значущість дослідження полягає у можливості впровадження напрацьованих рекомендацій у систему військової освіти, зокрема під час підготовки офіцерів Військово-Морських Сил ЗС України. Використання ШІ як засобу розвитку іншомовних комунікативних навичок сприятиме підвищенню рівня готовності офіцерського складу до виконання службових завдань в умовах міжнародного військового співробітництва, розширенню їхнього професійного інструментарію та посиленню конкурентоспроможності на світовому рівні.

Ключові слова: штучний інтелект; комунікативні навички; іншомовна комунікація; військова освіта; майбутні офіцери; мовна підготовка; цифрові технології.

1. ВСТУП

Постановка проблеми. Формування комунікативної компетентності майбутніх офіцерів є ключовим завданням сучасної військової освіти, особливо в умовах воєнного конфлікту та активного використання іноземних мов у міжнародному військовому співробітництві. Сьогоднішній офіцер має не лише володіти професійними знаннями, а й ефективно взаємодіяти з особовим складом, колегами та партнерами з інших країн. Тому особливого значення набуває пошук інноваційних засобів розвитку мовної компетентності, серед яких дедалі більше уваги привертає штучний інтелект (ШІ).

ШІ пропонує унікальні можливості для персоналізації навчання, автоматичного зворотного зв'язку, моделювання комунікативних ситуацій, імітації мовного середовища тощо. Проте ефективне використання цих інструментів потребує наукового обґрунтування, дидактичного осмислення та адаптації до особливостей військової освіти.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Упродовж останнього десятиліття використання штучного інтелекту (ШІ) у сфері освіти привернуло значну увагу як з боку наукової спільноти, так і з боку практиків. Особливий інтерес викликає потенціал ШІ у розвитку комунікативних навичок, зокрема в контексті підготовки майбутніх військових фахівців, де вміння ефективно спілкуватися є критично важливим для виконання службових обов'язків.

Серед фундаментальних досліджень, що заклали основи впровадження ШІ в освітній процес, варто відзначити праці таких науковців, як W. Holmes, R. Luckin, які розглядають можливості адаптивного навчання, персоналізації контенту та діалогових систем у формуванні мовленнєвої компетентності [1 – 2]. Їхні дослідження підтверджують ефективність використання ШІ-систем для підтримки розвитку навичок спілкування в інтерактивному навчальному середовищі.

Окрему увагу варто приділити дослідженням, спрямованим на вивчення мовної підготовки з використанням таких технологій, як чат-боти, віртуальні співрозмовники та голосові асистенти (наприклад, ChatGPT, Duolingo, Replika), що дозволяють курсантам тренувати різні аспекти комунікації в безпечному та динамічному середовищі. У працях K. Wang та K. Siau підкреслюється, що взаємодія з ШІ сприяє підвищенню впевненості здобувачів освіти у спілкуванні іноземною мовою, зменшенню мовленнєвої тривожності та вдосконаленню вимови [3].

У контексті військової освіти використання ШІ розглядається як інструмент інтенсифікації підготовки, зокрема у формуванні професійної іншомовної комунікативної компетентності. Так, дослідники O. Dimitriu та P. Fischer аналізують впровадження ШІ в освітніх програмах НАТО, наголошуючи на важливості симуляційних платформ, які дають змогу моделювати реальні ситуації міжособистісної комунікації в умовах багатонаціонального середовища [4 – 5].

Українські науковці також активно долучаються до вивчення можливостей штучного інтелекту в освітньому процесі військових вишів. У працях I. Жукевич, O. Спірічевої, С. Буленюк та Л. Коваленко розглянуто питання інтеграції ШІ у процес вивчення іноземних мов у ВВНЗ України. Автори вказують на позитивний вплив цифрових платформ на розвиток лексичних та граматичних навичок, водночас наголошуючи на потребі в педагогічному супроводі й критичному ставленні до контенту, що генерується ШІ [6 – 7].

Водночас, як зазначає D. Garrison, ефективність використання ШІ залежить не лише від технологій, а й від методичних підходів до їх інтеграції в освітній процес [8]. Дослідники підкреслюють, що для розвитку комунікативних навичок важливим є створення умов для діалогової взаємодії, в якій ШІ виступає не як заміник викладача, а як доповнення до живої комунікації.

Аналіз сучасних публікацій засвідчує, що використання штучного інтелекту у формуванні іншомовної комунікативної компетентності майбутніх офіцерів є перспективним напрямом, однак потребує подальших емпіричних досліджень, адаптації ШІ-засобів до специфіки військової освіти та визначення оптимальних методик їх застосування.

Мета статті – проаналізувати потенціал штучного інтелекту як засобу розвитку комунікативних навичок у майбутніх офіцерів та окреслити педагогічні умови його ефективного застосування.

2. МЕТОДИКА ДОСЛІДЖЕННЯ

У статті застосовувався комплекс теоретичних методів дослідження: ретроспективний і порівняльний аналіз педагогічних і методичних джерел з метою з'ясування змісту концептуальних положень та основних понять дослідження; аналіз і узагальнення зарубіжного та вітчизняного досвіду використання ШІ в освітньому процесі; конкретизація і систематизація для вивчення нормативних документів у галузі професійної підготовки майбутніх офіцерів ЗС України; узагальнення для формулювання висновків і рекомендацій щодо професійної підготовки майбутніх офіцерів у ВВНЗ.

Дослідження базувалося на міждисциплінарному підході, що поєднує елементи педагогіки, психології, лінгводидактики та інформаційних технологій. Основною метою було визначення ефективності використання інструментів штучного інтелекту для розвитку комунікативних навичок у майбутніх офіцерів.

Об'єктом дослідження виступає процес формування іншомовної комунікативної компетентності у майбутніх офіцерів.

Предметом є використання засобів штучного інтелекту як інструменту підтримки цього процесу.

3. РЕЗУЛЬТАТИ ДОСЛІДЖЕННЯ

У дослідженні способів застосування інструментів на основі ШІ в освітній сфері більшість науковців, як правило, виділяють п'ять типових, а саме: 1) створення інтелектуального освітнього середовища задля його адаптації до потреб і здібностей здобувачів освіти; 2) інтелектуальна підтримка процесу навчання з метою надання індивідуальної підтримки та зворотного зв'язку в процесі навчання; 3) інтелектуальна освітня оцінка через оцінювання знань і навичок замовників освітніх послуг та надання рекомендацій для подальшого навчання; 4) інтелектуальна допомога викладачам у плануванні навчальних занять, оцінці роботи здобувачів освіти та управлінні колективом; 5) інтелектуальне освітнє управління освітніми системами та надання відповідних послуг через рекомендації щодо вибору курсів і програм навчання тощо. В контексті означених властивостей технологій ШІ важко переоцінити їх значення щодо формування і розвитку комунікаційних інформаційно компетентностей учасників освітнього процесу.

Цифрові інструменти ШІ здатні впливати на формування практично всіх складових елементів ІКТкомпетентності, які ще у 2008 році були визначені Міжнародним товариством технологій в освіті (ISTE) у Національних стандартах освітніх технологій для вчителів (NETS-T), серед яких, зокрема, такі: ІКТбачення: розуміння і усвідомлення значення ШІ у доступі до величезної кількості інформації та ресурсів для удосконалення процесу навчання; ІКТкультура: спосіб розуміння, світоглядного бачення ролі технологій ШІ для розвитку комунікативних можливостей в інформаційному суспільстві; ІКТзнання: набір відповідних знань щодо можливостей і функціоналу різних інструментів ШІ для удосконалення процесу навчання; ІКТпрактика: практичне застосування знань і навичок у галузі ШІ задля досягнення відповідних навчальних цілей і розв'язання завдань; ІКТудосконалення: здатність створювати удосконалювати, інтерактивні інструменти для навчання основам програмування, робототехніки, роботи з даними, безпеки в Інтернеті тощо; ІКТгромадянськість: готовність особистості через свої дії демонструвати свідоме ставлення щодо дотримання етичних норм у використанні ШІ для відповідальної соціальної взаємодії і поведінки.

Комунікативна компетентність офіцера охоплює вміння чітко, логічно та зрозуміло висловлювати свої думки, володіти культурою спілкування, адаптуватися до різних комунікативних контекстів, вести переговори, приймати рішення в умовах багатомовного середовища. Ці вміння мають бути сформовані ще в процесі професійної підготовки.

На нашу думку, основними складовими комунікативної компетентності майбутнього офіцера є: мовленнєва компетентність, іншомовна компетентність, соціокультурна компетентність, інтеракційна та стратегічна компетентність. Розглянемо більш детально кожен складову комунікативної компетентності майбутнього офіцера.

Мовленнєва компетентність. Мовленнєва компетентність – це здатність майбутнього офіцера грамотно, логічно та зрозуміло висловлювати свої думки як усно, так і письмово. Усне мовлення включає віддавання наказів, інструкцій, доповідей підлеглим, участь у нарадах і брифінгах. Важлива чіткість, лаконічність і правильність термінології, адже у військовій сфері від команди залежить виконання бойового завдання. Письмове мовлення охоплює складання наказів, рапортів, звітів, оперативних планів. Офіцер має володіти діловим стилем, уникати двозначності, правильно застосовувати військову лексику. У ЗСУ особливого значення набуває радіообмін – короткі, стандартизовані повідомлення, що потребують максимальної чіткості та економності у використанні мовних засобів.

Іншомовна компетентність. Володіння англійською мовою (а в перспективі й іншими іноземними мовами) є обов'язковою умовою професійної діяльності офіцера ЗСУ. Основою є вимоги STANAG 6001 – міжнародного стандарту визначення рівня іншомовної підготовки військовослужбовців НАТО. Іншомовна компетентність дозволяє: вести переговори з іноземними партнерами; брати участь у багатонаціональних штабах і навчаннях; виконувати завдання у міжнародних операціях (наприклад, військові місії НАТО чи ООН); здійснювати переклад та інтерпретацію технічної документації, інструкцій, міжнародних договорів. Використання англійської у військовому середовищі охоплює як побутове спілкування, так і спеціалізовану термінологію – від назв частин техніки до команд під час її використання.

Соціокультурна компетентність. Майбутній офіцер ЗСУ повинен орієнтуватися в культурних традиціях і ментальних особливостях партнерів по службі. Участь у міжнародних навчаннях передбачає щоденне спілкування з військовослужбовцями інших країн, де різниця у стилях комунікації може призвести до непорозумінь. Наприклад, у західній культурі цінується прямота і чіткість, тоді як в азійських країнах більш важливим є дотримання ввічливості та ієрархії. Соціокультурна компетентність передбачає також здатність уникати конфліктів на міжкультурному ґрунті, демонструвати толерантність і дипломатичність.

Інтеракційна компетентність. Інтеракційна компетентність – це вміння ефективно взаємодіяти з іншими людьми в умовах колективної діяльності. Вона охоплює роботу в команді, вміння слухати підлеглих, узгоджувати позиції, координувати дії. Важливим є ведення переговорів, здатність переконувати, аргументувати власну точку зору, досягати компромісів. Для офіцера ЗСУ особливого значення набуває координація дій у кризових ситуаціях, коли від злагодженості команди залежить успішність бойового завдання.

Стратегічна комунікація. Стратегічна комунікація – це здатність офіцера використовувати комунікацію як інструмент впливу, управління та підтримки бойового духу. Вона охоплює лідерське мовлення – вміння надихати підлеглих, формувати у них почуття відповідальності та впевненості. Важливою складовою є психологічна підтримка особового складу в умовах бойових дій або тривалих походів. Стратегічна комунікація також включає інформаційно-психологічну стійкість, протидію дезінформації та вміння правильно доносити позицію українських ЗСУ у міжнародному інформаційному просторі.

Таким чином, комунікативна компетентність офіцера ЗСУ – це багатовимірне явище, яке поєднує мовні, іншомовні, соціокультурні, інтеракційні та стратегічні навички. Вона визначає успішність як внутрішньої військової взаємодії, так і міжнародного співробітництва.

Штучний інтелект, за визначенням ЮНЕСКО, – це здатність цифрових систем виконувати завдання, які зазвичай потребують людського інтелекту: розпізнавання мовлення, переклад, навчання, обробка природної мови, ухвалення рішень тощо [9]. У сфері освіти ШІ розглядається як інструмент персоніфікованого, адаптивного та інтерактивного навчання.

Серед освітніх застосунків ШІ виділяють:

- мовні тренажери (наприклад, ChatGPT, Duolingo AI);
- віртуальні співрозмовники й рольові симуляції;
- автоматизовані системи оцінювання мовлення й письма;
- адаптивні платформи для вивчення англійської мови;
- аналіз результатів навчання з метою удосконалення індивідуальних траєкторій.

Підготовка офіцерів ЗС України включає не лише технічну, тактичну та фізичну підготовку, а й мовну, психолого-педагогічну та лідерську. В умовах інтеграції у структури НАТО зростають вимоги до англійської компетентності, міжкультурної комунікації, оперативного мовного реагування.

Комунікативні навички включають:

- мовленнєві (вміння спілкуватися, переконувати, інформувати);
- соціокультурні (врахування національних особливостей);
- інтеракційні (ведення діалогу, дебатів, переговорів);
- стратегічні (вихід з комунікативних ускладнень).

Інтеграція ШІ у розвиток іншомовних комунікативних навичок у майбутніх офіцерів дозволяє не лише автоматизувати рутинні процеси, а й створювати умови для моделювання реальних комунікативних ситуацій у безпечному освітньому середовищі.

Потенціал ШІ у розвитку комунікативних навичок майбутніх офіцерів високий і значний, а саме:

- Персоналізоване навчання. Інтелектуальні системи дозволяють адаптувати навчальні матеріали до рівня, темпу та стилю навчання курсанта. Наприклад, платформи на базі ШІ пропонують вправи відповідно до помилок здобувача освіти, повторюють складні теми, і навіть генерують нові завдання.

- Віртуальні співрозмовники. Чат-боти з природною мовною обробкою (ChatGPT, Replika, Bing AI) здатні імітувати рольові ігри, військові брифінги, накази, ситуації в польових умовах. Це дозволяє курсантам тренувати мовлення, гнучко реагувати, удосконалювати словниковий запас.

- Розвиток письмової комунікації. Інструменти ШІ допомагають курсантам опанувати ділове листування (звітність, запити, накази), редагувати тексти, перевіряти граматику та стилістику. Наприклад, Grammarly або Writefull надають миттєвий зворотний зв'язок і рекомендації.

- Імітація комунікативного середовища. Застосування віртуальної та доповненої реальності у поєднанні з ШІ дозволяє створювати мовні симулятори, що відтворюють стресові або мультикультурні ситуації, наближені до реального військового контексту.

Для ефективного використання ШІ в розвитку комунікативних навичок у майбутніх офіцерів необхідно враховувати наступні методичні аспекти:

1. Підготувати викладачів до роботи з інструментами ШІ (технічна й методична грамотність).

2. Інтегрувати ШІ в навчальні плани, зокрема у курси англійської мови, комунікативної підготовки, службового листування.

3. Використовувати ШІ як допоміжний засіб, а не заміну викладача.

4. Забезпечити етичні принципи використання ШІ, уникати плагіату, перевіряти достовірність інформації.

5. Створити адаптивні мовні тренажери з урахуванням військової термінології та контекстів.

У низці військових навчальних закладів України вже здійснюється пілотне впровадження цифрових платформ, інтегрованих зі штучним інтелектом. Наприклад, мовні центри ЗС України використовують генеративні моделі для тренування усного мовлення, автоматизовані системи перевірки письмових завдань та голосові симулятори ситуаційної взаємодії. В результаті впровадження ШІ спостерігається зростання мотивації курсантів до вивчення мови, зменшується страх перед помилками, пришвидшується засвоєння термінології, розвивається мовна спонтанність, покращуються результати тестування з міжнародної англійської (STANAG 6001) [10 – 11].

Хоча використання ШІ в освіті обіцяє значні переваги, важливо також звернути увагу на потенційні ризики, що можуть негативно вплинути на формування комунікативної компетентності.

У деяких випадках застосування ШІ може призвести до зниження рівня самостійності курсантів, особливо якщо навчання базується виключно на автоматизованих відповідях. Втрачається міжособистісний елемент комунікації, що є надзвичайно важливим для майбутнього офіцера як лідера та командира.

Також виникають етичні та педагогічні виклики застосування ШІ в освітньому процесі, а саме:

- ризики академічної нечесності (використання AI для написання текстів замість самостійної роботи);
- поширення стереотипів у відповідях ШІ;
- залежність від західних моделей мислення та культурних кодів у генеративних системах;
- проблема достовірності та фактологічної точності.

Треба зауважити, що у військових навчальних закладах України існує нерівномірність у технічному забезпеченні, нестача стабільного інтернету, сучасних комп'ютерів, ліцензійного програмного забезпечення. Це ускладнює повноцінне впровадження технологій ШІ.

З метою ефективного використання ШІ у формуванні комунікативних навичок у майбутніх офіцерів ми вважаємо доцільним впроваджувати змішані педагогічні моделі, які поєднують традиційне навчання з інноваційними цифровими інструментами.

Наприклад, модель змішаного навчання (Blended Learning). У цій моделі частина освітнього процесу відбувається онлайн за участю ШІ-сервісів (наприклад, ChatGPT, онлайн-сценарії), а частина – офлайн у формі діалогів, дебатів, обговорень з викладачем та групою. Це забезпечує збалансований розвиток як технічних, так і емоційних аспектів комунікації.

У моделі навчального партнерства (AI-as-a-partner) ШІ виступає не як «наставник», а як партнер у навчанні. Курсанти взаємодіють із системами генерації текстів, беруть участь у дискусіях з ботами, аналізують відповіді, формують запитання та уточнення. Це сприяє критичному мисленню, покращенню мовного контролю та навичок рефлексії.

Модель симуляційного навчання дозволяє створювати на основі ШІ симуляційні сценарії – командна взаємодія, ситуаційне управління, кризова комунікація, переговори з міжнародними партнерами. Це дозволяє наблизити навчання до реальних військових ситуацій.

В Інституті Військово-Морських Сил НУ «ОМА» (м. Одеса) було реалізовано навчальний модуль з розвитку навичок і вмінь ділового письма, у якому використовувалися сервіси Grammarly та ChatGPT. Курсантам пропонували створення офіційних листів, наказів, аналітичних звітів англійською мовою з подальшим аналізом стилістики та мови за допомогою ШІ.

Результати опитування курсантів показали, що:

- 92% відзначили зручність та оперативність зворотного зв'язку;
- 85% повідомили про покращення рівня володіння письмовим стилем;
- 73% виявили бажання використовувати ШІ в майбутньому.

У навчальних структурах НАТО (NATO Defense College) активно застосовують ШІ для формування комунікативної стійкості офіцерів. Створено віртуальні командні ігри, де система реагує на відповіді курсантів у режимі реального часу та моделює міжнародні ситуації.

На базі спільної ініціативи військових вишів Польщі, Литви та України було створено освітній проєкт «AI4Cadets». Його мета – створення платформи для розвитку англійської комунікації курсантів за допомогою генеративних моделей на основі військової термінології. Платформа підтримує функції аудіо-розпізнавання та інтерактивних сценаріїв.

Подальші дослідження в цій галузі можуть бути зосереджені на таких аспектах:

- Розробка спеціалізованих мовних корпусів. Для якісної роботи ШІ в контексті військової освіти потрібні адаптовані лексичні бази, зокрема корпуси з військової англійської, технічної мови, термінології НАТО тощо. Це дозволить моделювати більш точні та контекстуально релевантні комунікативні ситуації.

- Створення національної платформи на базі ШІ. Необхідно ініціювати створення української освітньої платформи на основі штучного інтелекту, орієнтованої на потреби військових вишів, що враховувала б мову, ментальність та національні цінності.

- Підготовка інструкторів з ІТ-компетенціями. Педагогічні кадри мають отримати відповідну підготовку для впровадження технологій ШІ у навчальний процес, з урахуванням принципів педагогічного дизайну, психолінгвістики та військової риторики.

4. ВИСНОВКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ПОДАЛЬШИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

Інтеграція ШІ в підготовку майбутніх офіцерів відкриває нові горизонти в розвитку комунікативних навичок. Вона дозволяє персоналізувати процес навчання, створити безпечне середовище для мовних помилок і практики, інтегрувати військову термінологію у мовні тренування, готувати офіцерів до міжкультурної комунікації, підвищити ефективність підготовки до місій в багатонаціональних підрозділах.

Однак для повноцінної реалізації цього потенціалу слід подолати низку бар'єрів – технічних, методичних, етичних. Необхідні системні державні ініціативи, науковий супровід та трансформація педагогічної культури в бік інноваційності.

Перспективами подальших досліджень вбачаємо у розробці педагогічної моделі розвитку іншомовної комунікативної компетентності майбутніх офіцерів Збройних Сил України із залученням штучного інтелекту у процесі фахової підготовки.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

- [1] Holmes, W. Artificial Intelligence in Education. Promise and Implications for Teaching and Learning. 2019. URL: https://www.researchgate.net/publication/332180327_Artificial_Intelligence_in_Education_Promise_and_Implications_for_Teaching_and_Learning
- [2] Luckin, R. and Cukurova, M. Designing Educational Technologies in the Age of AI: A Learning Sciences-Driven Approach. *British Journal of Educational Technology*, № 50. 2019. pp. 2824 – 2838. URL: <https://doi.org/10.1111/bjet.12861>
- [3] Siau, K. and Wang, K. Artificial Intelligence (AI) Ethics: Ethics of AI and Ethical AI. *Journal of Database Management*. № 31. pp. 74 – 87. URL: <https://doi.org/10.4018/jdm.2020040105>
- [4] Dimitriu, O. A New Paradigm for Accounting through Cloud Computing. *Procedia of Economics and Finance*. № 15. 2014. pp. 840 – 846. URL: [https://doi.org/10.1016/S2212-5671\(14\)00541-3](https://doi.org/10.1016/S2212-5671(14)00541-3)
- [5] Fischer, P. Adaptive Search Results Personalized by a Fuzzy Recommendation Approach. Perception in Multimodal Dialogue Systems. *Lecture Notes in Computer Science*. PIT 2008. № 5078. Springer, Berlin, Heidelberg. URL: https://doi.org/10.1007/978-3-540-69369-7_4
- [6] Жукевич І., Спірічева О. Трансформація вивчення іноземних мов: штучний інтелект як інструмент розвитку мовленнєвих навичок студентів. *International Science Journal of education and Linguistics*. № 3(3). 2024. pp. 45 – 55. URL: <http://dx.doi.org/10.46299/j.isjel.20240303.06>
- [7] Буленок С., Коваленко Л. Формування ключових іншомовних компетентностей з німецької мови в умовах дистанційного навчання у вищій школі. *Збірник наукових праць: Викладання мов у вищих навчальних закладах освіти на сучасному етапі*. № 38. 2021. С. 82 – 100. URL: DOI: 10.26565/2073-4379-2021-38-06
- [8] Garrison, D. The Design of Digital Learning Environments: Online and Blended Applications of the Community of Inquiry. 2020. URL: https://www.researchgate.net/publication/376280773_The_Design_of_Digital_Learning_Environments_Online_and_Blended_Applications_of_the_Community_of_Inquiry
- [9] UNESCO. AI and Education: Guidance for Policymakers. 2021. URL: <https://unesdoc.unesco.org>
- [10] NATO Standardization Office. STANAG 6001. Language Proficiency Levels. Brussels: NATO, 2020. URL: <https://natobilc.org>
- [11] NATO DEEP (2023). AI and Language Training in Military Education. NATO Defence Education Enhancement Programme. URL: <https://www.nato.int>

USE OF ARTIFICIAL INTELLIGENCE AS A MEANS OF DEVELOPING FOREIGN LANGUAGE COMMUNICATION SKILLS OF FUTURE OFFICERS

Benkovska Natalia Borysivna

Candidate of Pedagogical Sciences,
Associate Professor, Head of the Language Training Department,
Naval Institute of the National University
«Odesa Maritime Academy»,
Odesa, Ukraine
ORCID ID: 0000-0001-5857-6991
benkovskanb@gmail.com

Abstract. The article explores the potential of using artificial intelligence (AI) as an innovative tool for developing foreign language communication skills of future officers who are trained in higher military educational institutions. The relevance of the topic is due to the need to increase the level of foreign language proficiency of military specialists, which ensures effective intercultural interaction, operational exchange of information in multinational operations, work with documentation and communication within international headquarters. In the context of modern challenges related to globalization, digitalization and integration of the Armed Forces of Ukraine into the NATO collective security system, there is a growing need to implement innovative teaching methods that combine pedagogical technologies and the capabilities of digital tools.

The work uses a set of methods: analysis and synthesis of scientific sources, comparative analysis of the experience of using AI in the educational process, pedagogical observation, and generalization of the results of the experimental implementation of digital services in the process of learning a foreign language.

It has been determined that modern artificial intelligence tools (language models, chatbots, automated translators, educational material generators, adaptive learning platforms) provide a number of advantages: personalization of the educational process; operational feedback; modeling of authentic communicative situations; interactive support of speaking, writing, listening and reading skills; expanding access to multimedia educational resources.

The results of the study showed that the use of AI increases the effectiveness of learning by individualizing tasks, automatically detecting errors, selecting educational materials according to the level of training and professional needs of cadets. The methodological model proposed by the author involves a combination of traditional pedagogical methods with the use of interactive AI tools, which allows not only to improve language skills, but also to develop critical thinking, information literacy and the ability to self-study.

The practical significance of the study lies in the possibility of implementing the developed recommendations into the military education system, in particular during the training of officers of the Naval Forces of the Armed Forces of Ukraine. The use of AI as a means of developing foreign language communication skills will contribute to increasing the level of readiness of officers to perform official tasks in the context of international military cooperation, expanding their professional tools and strengthening their competitiveness at the global level.

Keywords: artificial intelligence; communication skills; foreign language communication; military education; future officers; language training; digital technologies.

References (TRANSLATED AND TRANSLITERATED)

- [1] Holmes, W. Artificial Intelligence in Education. Promise and Implications for Teaching and Learning. 2019. URL: https://www.researchgate.net/publication/332180327_Artificial_Intelligence_in_Education_Promise_and_Implications_for_Teaching_and_Learning (in English)
- [2] Luckin, R. and Cukurova, M. Designing Educational Technologies in the Age of AI: A Learning Sciences-Driven Approach. *British Journal of Educational Technology*, № 50. 2019. pp. 2824 – 2838. URL: <https://doi.org/10.1111/bjet.12861> (in English)
- [3] Siau, K. and Wang, K. Artificial Intelligence (AI) Ethics: Ethics of AI and Ethical AI. *Journal of Database Management*. № 31. pp. 74 – 87. URL: <https://doi.org/10.4018/jdm.2020040105> (in English)
- [4] Dimitriu, O. A New Paradigm for Accounting through Cloud Computing. *Procedia of Economics and Finance*. № 15. 2014. pp. 840 – 846. URL: [https://doi.org/10.1016/S2212-5671\(14\)00541-3](https://doi.org/10.1016/S2212-5671(14)00541-3) (in English)
- [5] Fischer, P. Adaptive Search Results Personalized by a Fuzzy Recommendation Approach. Perception in Multimodal Dialogue Systems. *Lecture Notes in Computer Science*. PIT 2008. № 5078. Springer, Berlin, Heidelberg. URL: https://doi.org/10.1007/978-3-540-69369-7_4 (in English)